

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan liikuntakasvatuksen teemavuodesta 2004”

(2002/C 278/06)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan liikuntakasvatuksen teemavuodesta 2004 KOM(2001) 584 lopullinen – 2001/0244 COD,

ottaa huomioon Euroopan unionin neuvoston 23. marraskuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 6. helmikuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Amsterdamin sopimuksen 13 ja 149 artiklan,

ottaa huomioon Amsterdamin sopimukseen liitetyn julistuksen urheilusta,

ottaa huomioon komission kuulemisasiakirjan ”Urheilun eurooppalainen malli”, marraskuu 1998,

ottaa huomioon Helsingissä kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle annetun urheilua koskevan selvityksen, joulukuu 1999,

ottaa huomioon Nizzassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston julkilausuman eurooppalaisen urheilun erityispiirteistä ja sen yhteiskunnallisesta merkityksestä (liite IV), joulukuu 2000,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon aiheesta ”Urheilun eurooppalainen malli” CdR 37/1999 fin⁽¹⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon aiheesta ”Tytöjen ja poikien tasavertaiset vapaa-ajanviettomahdollisuudet ja tasavertaisuus erityisesti EU:n nuoriso- ja liikuntaohjelmissa” CdR 182/97 fin⁽²⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon aiheesta ”Nuorisokasvatuksen ja urheilun välinen vuorovaikutus: Ehdotus unionitason toimenpiteistä, joiden avulla voitaisiin edistää liikunnan ja urheilun myönteisiä vaikutuksia Euroopassa” CdR 222/96 fin⁽³⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon aiheesta ”Komission valmisteluasiakirja: Elinikäinen oppiminen” CdR 19/2001 fin⁽⁴⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon aiheesta ”Yhteisön tukisuunnitelma dopingin torjumiseksi urheilussa” (KOM(1999) 643 lopullinen) CdR 22/2000 fin⁽⁵⁾,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan 22. maaliskuuta 2002 hyväksymän lausunntoluonnoksen (CdR 388/2001 rev. 2), jonka esittelijöinä olivat Udo Mientus, Niedersachsenin maapäivien Eurooppa- ja liittovaltioasiain valiokunnan puheenjohtaja (D, PSE) ja Susie Kemp, West Berkshire kreivikunnanvaltuutettu, oppositiojohtaja (UK, PPE),

hyväksyi 15. ja 16. toukokuuta 2002 pitämässään täysistunnossa (toukokuun 15. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

⁽¹⁾ EYVL C 374, 23.12.1999, s. 56.

⁽²⁾ EYVL C 64, 27.2.1998, s. 81.

⁽³⁾ EYVL C 337, 11.11.1996, s. 60.

⁽⁴⁾ EYVL C 357, 14.12.2001, s. 36.

⁽⁵⁾ EYVL C 317, 6.11.2000, s. 63.

1. Alueiden komitean yleiset huomiot tiedonannosta

1.1. Alueiden komitea tukee Euroopan komission aloitetta julistaa vuosi 2004 Euroopan liikuntakasvatuksen teemavuodeksi (jäljempänä 'teemavuosi'), kunhan läheisyysperiaatetta noudatetaan asianmukaisesti. Vuosi 2004 tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden keskittää huomio liikunnan kasvatukselliseen ja sosiaaliseen ulottuvuuteen, kun tärkeimmät tiedotusvälineet Euroopassa keskittyvät urheiluun olympiakisojen ja yleisurheilun Euroopan mestaruuskisojen vuoksi.

1.2. Alueiden komitean näkemyksen mukaan paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen teemavuoden toimintaan on hankkeen onnistumisen keskeinen edellytys. Paikallis- ja alueviranomaisille tulee kansalaisia lähellä olevina eliminä taata läheisyysperiaatteen mukaisesti niille kuuluva asema.

1.3. AK uskoo, että paikallis- ja alueviranomaisten tarjoamia mahdollisuuksia hyödyntämällä Euroopan komissio maksimoi teemavuoden vaikutukset, saa tehokkaasti liikkeelle kaikki asianomaiset toimijat (tässä tapauksessa oppilaitokset ja urheiluorganisaatiot) sekä saa kaikkiin ikäryhmiin kuuluvia, erityisesti nuoria, mukaan teemavuoden toimintaan.

1.4. Paikallis- ja alueviranomaiset ovat ratkaisevassa asemassa haluttaessa varmistaa, että mahdollisimman monella on mahdollisuus osallistua yhteisön toimiin, kun keskitetään huomiota erityisesti muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin. Euroopan liikuntakasvatuksen teemavuosi pohjautuu vuonna 2003 järjestettävään vammaisten teemavuoteen ja mahdollistaa vammaisten hyväksi tähdätyn kasvatus- ja liikuntapolitiikan edistämisen koko Euroopan unionissa olympiavuoden aikana. Tässä lausuntoluonnoksessa käsitellään tarkemmin kahta aihetta: komission teemavuodelle asettamia tavoitteita sekä hankkeiden ja toimien toteuttamista, jossa paikallis- ja alueviranomaisten tulisi olla tiiviisti mukana.

2. Teemavuoden tavoitteet

2.1. Alueiden komitean näkemyksen mukaan teemavuosi 2004 tarjoaa erinomaisen tilaisuuden juhlistaa liikunnan ainutlaatuisia arvoja eurooppalaisessa yhteiskunnassa. Tämän erityisen vuoden avulla tulisi täydentää keskittymistä vain huippu-urheiluun sekä sen kilpailuhenkisyyteen ja kaupallisuuteen laajentamalla näkökulmaa kaikkeen Euroopan kansalaisia yhdistävään liikuntaan.

2.2. Alueiden komitea on erityisen mielissään vapaa-aikansa muiden kanssa jakavien yksityishenkilöiden ja vapaaehtoisten roolin painottamisesta. Tällä on erityinen merkitys alueilla, joiden sosiaalinen tilanne on vaikea ja joilla urheiluseurat eivät kenties saa riittävästi vapaaehtoista tukea toisin kuin vauraammassa yhteisöissä. Koska liikunnan avulla voidaan edistää kasvatusta ja elinikäistä oppimista sekä johtamis-, kansalais- ja ryhmätyötaitoja, alueiden komitea toivoo, että teemavuonna keskitytään parantamaan sosiaalisesta ahdingosta kärsivien yhteisöjen asukkaiden osallistumismahdollisuuksia mahdollisimman innovatiivisiin keinoin. Tällä tavoin korostetaan sosiaalisen osallisuuden edistämistä, joka on teemavuoden keskeinen periaate. Liikunta edistää lisäksi reilun pelin hengen sisäistämistä ja parantaa terveyttä ja hyvinvointia alue- ja paikallisviranomaisten palvelemissa yhteisöissä.

2.3. AK on täysin tietoinen liikunnan panoksesta kasvatuksellisiin perustaitoihin, mutta kehottaa Euroopan komissiota laajentamaan tavoitteitaan kattamaan kaikki ikäryhmät, sillä elinikäinen oppiminen on yhä yleisemmin hyväksytty tavoite. Liikunta lisää merkittävästi kaikkiin ikäryhmiin kuuluvien avarakatseisuutta, yhteiskuntaan integroitumista ja hyvinvointia.

2.4. AK on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että liikuntakasvatuksen teemavuosi 2004 tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden täsmentää ja selkiyttää mahdollisuuksia lisätä yhteistoimintaa urheilun ja kouluopetuksen välillä. AK toivoo Euroopan komission määrittelevän yhteisön nykyisten koulutus- ja nuoriso-ohjelmien painopistealat siten, että ohjelmat täydentävät käytettävissä olevia teemavuoden rajallisia resursseja. AK on vakuuttunut siitä, että mm. Socrates, Leonardo da Vinci ja Youth for Europe -ohjelmien resurssien hyödyntäminen on välttämätöntä, jotta teemavuosi onnistuu eikä jää pelkästään symbolisten toimien toteuttamiseksi. Nuoret tulisi ottaa selkeästi huomioon ja ohjelmilla tulisi tukea erityisesti nuorten sekä koulujen liikunnanopettajien liikkuvuutta ja siten kannustaa kansainvälisten kilpailujen järjestämiseen ja edistää hyvien käytänteiden vaihtoa koululiikunnan roolista ja järjestämisestä. Teemavuoden aikana tulisi myös entistä voimakkaammin edistää paikallisten urheiluseurojen ja koulujen välisiä kumppanuuksia yhteisöissä, silloin kun niiden avulla rohkaistaan nuoria harrastamaan liikuntaa kouluajan ulkopuolella.

2.5. Jotta nuoria voitaisiin lähestyä tehokkaasti, teemavuonna olisi kiinnitettävä huomiota kaikkiin urheilulajeihin eikä ainoastaan niihin valtalajeihin, joista tiedotusvälineet ja televisio ovat erittäin kiinnostuneita. Alue- ja paikallisviranomaiset

ovat halukkaita edistämään kaikenlaista kasvatuksen, nuorten taitojen kehittämisen ja sosiaalisen osallisuuden kannalta tärkeää liikuntaa (eli pienimuotoisia urheilulajeja).

2.6. Urheilua koskevan Nizzan julkilausuman hengessä AK toivoo, että liikunta otetaan huomioon yhteisöpolitiikan eri aloilla. AK panee merkille, että komissio on teemavuoden oikeusperustasta huolimatta antanut erityistä painoarvoa rakennerahastojen roolille, työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta edistäville yhteisön strategioille sekä muille yhteisön ohjelmille kuten kumppanuusohjelmille (Twinning).

2.7. AK:n mielestä paikallis- ja alueviranomaisten tulisi teemavuoden aikana olla kiinteästi mukana kaikissa Euroopan komission rahoittamissa selvityksissä parhaiden toimintatapojen löytämiseksi pyrittäessä edistämään muita heikommassa asemassa olevien sopeutumista yhteiskuntaan liikuntakasvatuksen avulla. Teemavuosi tarjoaa verrattoman tilaisuuden esitellä onnistuneita toimia, joilla on jäsenvaltioissa tehdyn työn pohjalta edistetty muita heikommassa asemassa olevien ryhmien sopeutumista yhteiskuntaan.

2.8. AK toivoo, että teemavuosi 2004 osoittaa selkeästi liikuntaan suunnattujen pitkän aikavälin investointien taloudellisen arvon. AK on vakuuttunut siitä, että Euroopan komissio voi esittää selkeät taloudelliset perusteet urheilumahdollisuuksiin suunnatuille investoinneille paikallis- ja aluetasolla. Pidemmällä aikavälillä tällaiset investoinnit auttavat valtioita vähentämään väestön ikääntymisestä ja liikunnan vähäisyydestä aiheutuvia sosiaali- ja terveydenhoitokuluja.

2.9. AK:n näkemyksen mukaan on selvästi paikallis- ja alueviranomaisten edun mukaista suojella kouluissa ja osamiskeskuksissa nuoria kilpailupaineilta, kaupallisuudelta ja huumausaineiden väärinkäytöltä kaikkialla Euroopan unionissa. EU:n alue- ja paikallisviranomaisilla on jo nyt keskeinen rooli huumevalistuksessa, ja niiden on varmistettava ettei etenkin nuoret sorru painostuksen alla dopingin käyttöön liikuntaharrastuksissaan.

3. Käytännön toimet

3.1. AK on tyytyväinen komission ehdotukseen ja odottaa, että AK:hon sekä paikallis- ja alueviranomaisiin ollaan tiiviissä yhteydessä teemavuoden hallinnointijärjestelyjen ja käytännön toteutuksen osalta valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Tämän vuoksi AK toivoo edustusta ehdotettuun yhteisön tason työryhmään.

3.2. AK on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että yhteistyö on teemavuoden onnistumisen salaisuus. Euroopan unionin tulisi kannustaa jäsenvaltioita varmistamaan, että teemavuoden toteuttamista varten luodaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisia järjestelyjä, jotta alue- ja paikallisviranomaiset olisivat mahdollisimman kattavasti mukana ja urheiluseurat, foorumit ja vapaaehtoiset pääsisivät näin osallistumaan toimintaan. AK uskoo teemavuoden tarjoavan tilaisuuden laajaan kokemustenvaihtoon liikunnan ja kasvatuksen alalla. Komitea toivoo, että Euroopan komissio teemavuoden aikana kerää, kirjaa ja julkaisee esimerkkejä alue- ja paikallistason parhaista käytänteistä.

3.3. Euroopan komission tulisi AK:n näkemyksen mukaan painottaa nykyistä enemmän kaikkien alueellisten ja paikallisten toimijoiden liikkeellepanon merkitystä teemavuoden toimeenpanossa. Useat paikallis- ja alueviranomaiset ovat urheilufoorumien osallistujia tai järjestäjiä. Urheilufoorumit voivat antaa omilla alueillaan erityisen panoksen teemavuoden onnistumiseen.

3.4. AK kehottaa Euroopan komissiota lisäämään suunnitteilla olevien valtakunnallisten foorumien osallistujien joukkoon myös paikallis- ja alueviranomaiset, joko valtakunnallisten järjestöjen muodossa tai muuten.

3.5. AK kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki teemavuoden aikana rahoitettavat toimet ovat kaikille avoimia ja saavuttavat kaikki yhteiskuntaryhmät ja varsinkin nuoret sekä muita heikommassa asemassa olevat ryhmät ja vammaiset.

Bryssel 15. toukokuuta 2002.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE